

Latweefch u Awifeß.

Nr. 17. Zettortdeenâ 28tâ April 1849.

Mahju kohpfchana.

Pirms no mahju un lauku kohpschanas runnasim, pahri wahrdus no tam wehrâ liksim, bes kam neweens darbs un neweena kohpschana ne warr isdohtees — ta irr Deewa wahrdas kohpschana, jo ta Kunga bijaschana irr weens awots tahs dsihwibas. Kad gribbam, lai muhsu darbi isdohdahs, tad mums tee ar pateizigu firdi jadarra; un ja mums arri kahds gruhsums usnahk, krussa muhsu lauzinus, ko ar fweedreem effam apstrahdajuschi, nositt, jeb fribbens muhsu ehku un mantu nodedsina, jeb zitta kahda nelaime mums usbruhk, tad mums to ar pateizigu firdi waijaga zeest un fazziht ar Tjabu: Tas Kungs irr dewis, tas Kungs irr nehmis, lai ta Kunga wahrdas irr flawehts! — Kad lai turramees pee ta apustula wahrdas: Mans dehls! ne turri ta Kunga pahrmahzischana par masu leetu, un ne pagursti, kad tu no winna kuhsti pahrmahzihits. Jo ko tas Kungs mihlo, to winsch pahrmahza, un winsch schausch ikweenu dehlu, ko winsch usnemm. — Mums arri jaflattahs us muhsu behrneem no masahm deenahm; mums jaflattahs us tam, ka tik labb mehs, ka arri muhsu behrni to gruhsumu, ko mehs ar to spehku un saprafchanu, ko Deewas mums irr dewis, ne warram no fewim nogreest nohst — ar pateizigu firdi un lehnu prahdu zeefcham, atzerrejuschees, ka wiß tas, ko tas mihtais Deewas mums pefsulta, mums tikkai par labbu warr buht, jebchu arri mehs ar muhsu masu apkerfchanu to ne warram isprast. Us Deewu augustaku, Leez sawu zerribu, Ja tu tam waltu liksi, Pee wianna tu peetksi; Deewas warr tahs breesmas kusseht, Un tew likt preekâ dusseht. — Un juhs redsefeet, kad ar tahdahm dohmahm sawu deenas-darbu eefahlefeet, ka wiß labbi schirfees. —

Kad gribbam labbi muhsu laukus un zittu mahjas buhfschanu kohpt, tad mums ne waijag ikkurru neeku par Deewa sohdibu isteikt. — Zit reif mehs ne dsirdam schohs wahrdus: Deewas ne palihds! Deewas sohda! Kur tikkai wißa waina muhsu flinkumam, muhsu neapdohmibaï, muhsu palaifchanai peekriht. Kad kahds fainneeks jeb kahda fainneeze sawus lohpus par seemu flikti kohpuschi — schee bes spehla pawassari us gannibahm klanahs, un dascha gohws grahwı eekrisdama pohstā eet — tad winni suhdsahs, ka Deewas tohs sohdijis! Kad kahds fainneeks sawus laukus flikti apstrahdajis, un kad tad tee lauki mas labbibu nefs — jebchu winna puschenekam wiß labbi audsis zaub labbu kohpschanu — tad tahds fainneeks brihscham schehlojabs, ka Deewas winnu no sohdijis. — Sinnams! tas irr lehtaki, zittam wainu usgreest, ne ka few pascham, eeraudsiht to slabbargu brahma azzi, ne ka nomanniht to balki farwa paschâ azzi. Dasch gaddu no gadda schehlojabs par tauneem zilwekeem, par staugeem, par burwjeem, kas tam stauschoht un apburroht lohpus laidarâ, auglus dahrâ, bittes strohpâ; un winsch eet ne ween pee sawa pascha mahzitaja, bet wehl pee 2 zitteem mahzitajeem, un ja spehj fulle, winsch woi pa septinahm basnizahm leek Deewu noluhgt par faueem enaidneekeem, kas tam taunu wehle, kas to kohsch un reij no mahjahm ahrâ, kas to mello pee waldinekeem, kas tam meeru ne dohd! Sawâs behdâs winsch schehlojabs, ka Deewas tam sivehtibu atrahwis, ka tam naw laime pee dsihwes, un dsirdejis, ka Deewas deewabijigam palihdssoht, winsch nahk notulli ikk sivehtdeenas us basnizu, eet diwi woi trihs reif par gaddu pee Deewa-galda, warr buht ir basnizu apdahwina woi ar sivezzehm, woi ar

naudu. Woi tas naw pareisi darrihts? To es ne faktu, ka tas naw pareisi darrihts, bet to tik es faktu, ka wissulabbakas sahles neneeka ne palihds, ja tahs ne walka kreetni. Neba jebkatrs, kas faktu: Kungs! Kungs! debbesu walstibā eenahks! Arri tee Wariseeri nahze notulli us basnizu un turreja garrus pahtatus. Ne tee irr svehtigi, kas Deewa wahrdū dsird, bet tee irr svehtigi, kas Deewa wahrdū dsird un to paturr un ness auglus us to debbesu walstibū. Warr arri to svehtu meelastu baudiht fewim par pasufchanu. Ne katru luhgchana teek paklaufita, bet ta luhgchana Jesus wahrdā, ta tik Deewam irr peenemmiga. — Kas Deewa nammu, Deewa kalpu, Deewa wahrdū mihto, tam irr teizama mihlestiba; kas irr issalzis un isslahpis zaur fw. meelastu salihdsinates ar Deewu un sawu turwaku, tam irr svehtigas slahpes. Es ne nizzinaju to zettu us basnizu, bet es tik faktu tà: Ja terwim irr nelaime kahda usbruukuse pee dsihwes, tad dsenn smalki pehdas, no kurrenes jelle ta nelaime tew gan buhtu warrejuuse gadditees; ne flattees wiss par fehtu pahri, woi naw no ahrpusses kahds zilwels nahzis, mekle smalki pats par sawu pachu laidaru un dahrus, un saweem laukeem un sawu fehtswiddu, ittin ihpaschi mekle smalki pats par sawu firdi. Tu sinni, ka tas raksts mahza: Kas ne gribb strahdah, tam arri ne buhs ehst. Sakkamais wahrds mahza: Kas ne reds ar azzi, tas lai reds ar makku. Un atkal: Ar sau-jahm warr wairak no elektim isnest, ne ka puh-reem apzirkni eebehrt. Un wehl: Da Kunga azzis barro winna sirgus. — Kas welt pirmo waggu us lauka, woi tu pats faimneeks to darri, jeb kahds no taweeem kalpeem? Un ja kalps to waggu wesk, woi tu pats flattees ar azzi winnam pakkat? Kas plauj pirmo wahlu us plawahm un us laukeem, woi tu pats jeb taws wezzakais dehls to darra? Kas mett pirmo seena kuschli lohpam no rihta preefchā, woi tu jeb tawa faimneeze to darra, jeb woi to darra kahda no tawahm kalponehm? — Ja tu eissi isbrauzis no mahjahm, kas irr pirmais, kas peestahjahs pee frohga klah? kas frohga eegah-

jis ne warr pehz wairs no frohga iseet? — Woi tu gribbi nammatehwos buhdams weeglas deenas turreht? Tas ne warr buht. Kam dauds irr dohts, no ta dauds atprassih. Ne gaudi wiss, lai kalps un kalpone tew prassa pehz kahda arrama riħka, pehz kahdas mahju leetas, prassi tu pats papreelfch pehz katru rit-tena speka, pehz katras ezzeħċu tappas; un faimneeze lai prassa pehz katras goħw-s-walgas un katru spannishha un katras karrotes, lai wissi juhsu darbi un wissi juhsu riħki, un katras faktiñsch pa wiffahm mahju eħħakħm lai eet ill deenas zaur juhsu ażżejjim, un juhs redsefeet, tee burwji un pesteli, tee flauġi mitteſees jums nahkt wirfu. Sargajetes abbi no scheem ū-geem: no brandwihna, no flinkuma, no drehbju lepnibas, no lepniga pratha, un pateesi: juhs dsihwoseet un pahrtifseet labbi. Ja juhs tà finalki sawas nelaimes pehdas meklejuschi at-rohneet, ka jums jaſakkha tà: kas darrija, pats barrija! nu tad atmetteet to no fewim nobst, kas kauns irr bijis; eita tad us basnizu un lai mahzitajs par jums Deewu noluħds, un peenemmatah mahzibas, ko wihs jums dohs, un ta luhgchana buhs Deewam peenemmiga un jums svehtiga. Bet ja nu tà mekledami juhs firds jums ne pahrmett, ka juhs paschi zaur flinkumu, zaur neuskohpschanu, zaur palaischanobs, zaur lihderibu fewim tahdu kruſtu buhtut uslifikushees, tad ne saplokkat tizzibā, un ne pagursteet darboschanā. Tas Deewa, kas pa-semmo, tas arri spehj paaugstinaht; tas Deewa, kas atnem, tas arri spehj atdoht. Tad luhsa-tees Deewu nemittejami; firfinja luhgchana dauds ko eespehj. Ja mehs launi buhdami saweem behrnejem sinnam labbas dahwanas doht, zeek wairak Deewa, tas svehtais, firdsschelhligais Deewa sawa behrna nopolħschanas fadfir-dehs, un winna affaras faredsehs. — Mettees tawa tehwa roħkas, ka weens behrns eeffch tizzibas. Lubds, lai ajskemm wissas meħkas, Lubds, kamehr apscheħlojabs. Tad wihs tewi brihnischli, Ko tu taggad ne prohti, Peħz pahrzeestahm gruhtahm gaudahm, Leescham raus no wiffahm raudahm.

Tu redsi, lassitais! es ne nizzinaju Deewa wahrdū, basnizā eefchanu, Deewa peeluhgschanu. Luhds Deewu, bet ne aismirsti pee tam arri strahdaht, tikkuschi strahdaht. Es ne nizzinaju Deewa wahrdū, svehto bishbeli, bet to tew til falku: ja tu bishbelē lassī weenā weetā, tad lassī oħtrā weetā arri, un apkerr tad labbi, ka tee wahrdi saprohtam, ka weena mahziba skann prett oħtru mahzib. — Nemsim ta: Salamans fakka weenā weetā ta: Pee tezzeschanas ne palihds tħallam buht, pee karroschanas ne palihds stixram buht, pee maieses melleschanas ne palihds gudram buht, pee baggatibas ne palihds saprattigam buht, pee schehlastibas ne palihds ismähzitam buht, bet wifs winneem nahk zaur laiku un nejaufchi. — Bet schis pats Salamans atkal jittu weetā falkata: Ejj pee taħs skudras tu flinkais, luhko winnas zeltus un paleez gudrs. Jebschu tai nekahds leelskungs, nei wifneeks, nei Kungs irr, tomehr ta faru maiji wassarā fataifa, faru barribu winna fakrabj plaujama laikā. Zik ilgi tu flinkais gulli? Kad tu zelšees no meega? Gulli magkeniħt, fnaudi magkeniħt, faleez roħkas magkeniħt, kad tu gulli. Kad usees tew tawa nabbadsiba kà zetta-wihrs, un taww truhkums kà apbruanoħts wihrs. Scheit Salamans ne fakka wifs, ka nabbadsiba usnahk no nejaufchi.

Dahwid's fakka: Ja tas Kungs to nammu ne ustaifa, tad darbojabs welti, kas pee ta strahda u. t. j. pr. Bet nu islaħi kalna spredika galla wahrdus, Matteusa ewangeliumā VII., 24—27. Muhsu Pestitais fakka: Kas schoħs mannus wahrdus klausa un toħs ne darra, tas taps libħsinahs kahdam gekkim, kas faru nammu us smilktim irr ustaifijis. Kad nu stipps leetus lihje, un taħs straumes fatezzeja, un taħs weħtras puhte, un fastrehje pee ta namma, tad tas apgahsahs un għejje wiċċai pohstā. Kas apgħażże to nammu? Woi tas leetus, woi taħs straumes, woi taħs weħtras? Woi zaur scheem nams aigħajje pohstā? Nekka. Jo tas pats stiprais leetus, un taħs paċċas weħtras, un taħs paċċas straumes

liħje, fatezzeja, puhte arri ap to ehku, kas bija us akmina kalmu ustaifita, un ta ehla ne apgahsahs wifs. Woi taħs smilktis bija pee ta ehla-apgħaħschanahs wainigas? Arri né; bet tas namma-darritais jeb namma-zehlejs bija wainigs, ne zilladams prahtu: kur un ka faru ehku zelt.

Urajam buħs Deewu bihtees, Deewu luħtees, strahdaht, bet strahdaht a r prah tu un i s manni bu. Deewi fazzija Aħdamam: tew buħs eelsx fweedreem farwa waiga faru maiji ehst, bet kà un kur un kàd tam buħs toħs fwee-drus pahr waigu laist, to Deewi Aħdamam ne fazzija wifs; tam weżżeht-ham waijadseja paċċam sadabbuht to gudribu, kà un kur un kàd strahdaht. — Ta naw gudra walloda, kò dauds laudis mutte nemm, ja tee pee katra jauneezelas leetas fakka: teħru teħwi ta naw darrisjuschi um ir-pahrtikkuschi, kam mums to waijaga? Tahda walloda naw gudra walloda. Jo, kur irri teħwun teħwi, tur arridsan irr behrnu behrni. Weens pats teħwun teħwys, bet zik tam teħwun teħwam to behrnu behrni?! Kamehr tas teħwun teħwys weens pats ehde no ta maieses klaipa, wiex warreja neddelu pahrtikt, bet kàd nu tee behrnu behrni arri ehdu no ta klaipa, tad ne warri wairi isistikl ar to weenu klaipa. Teħwun teħwys isistikke labbi, ja lauks isdewe 3 graudus no fejhuma, deħls ne warri istikl bes 6, un deħla deħls bes 7 graudeem no puħra weetas.

Kad nu tee irri gattawi melli: kà teħwun teħwi isistikkuschi, ta ir es warru istikl! Leez tur weħl ħlaht, ka teħwun teħweem bija masaf no-dohschanas, makfuschanas; teem bija masaf nabbagi jaħarri u. t. j. pr. — un puħle galwu un zilla prah, tawu laiku, tawus dahrus, tawus loħpus, tawu dñiħwi ta kohpt, ka tew ta patte wairak anglus isneħħs, ne ka ta teħwun teħweem isneħħu.

Tewi warri buħt gruhti nahk jaunu leetu eż-żejt, zaur tam, ka tewi warri truhkst ta gudribu, kas ir arraja wiħram derr, ja għibb wiċċu labbi weħra likt, prohti: rakistħanha un reħlinasħana. Għadha ka taww behrns ir pee schiħs

gudribas peetiktu klah, un aprunnajees ar sawu Kungu, woi pagasta stohlu/ne warretutä eetaisicht, ka tee behrni mahzitohs pee ta Deewa wahrd, pee rakstifchanas un rehkinaschanas wehl to leetu klah, ka buhs dahrus, laukus, bittes, sihkus um leelus lohpus kohpt; lai behrni brihw-stundas ne sreen apkahrt zits zittam laulus lausidami un drahnas noplehdam. Lai behrni teek ir pee rohka darba raddinati, tad ne buhs pehz flink.

Ne effi wifs tahds nelga, ka dasch tehws irr, kas ja stohlmeisters brihwstundas behrneem dohd kahdu darbu darriht, woi masku zirst, woi sahgeht, woi uhdeni peenest, woi kahdu grahbeli ustaisicht, woi dahrsä paraweht, kas tuh-dal eebrehzahs: woi tad us to esmu behrnu stohla suhtijis, lai pee darba leek klah! — no grahmatahm to nemm nohst un pee darba to leek klah! Us tawem wahrdem es leeku prettim: Behrns to ne warr isturreht zauru deenu pee grahmatahm sehdeht; jaw gudrais Salamans mahza: Sargees mans dehls! dauds laffishanas darra peekufschu to muesu. Mee-fai arri waijaga sawas atpuhates, kad garru lausch un puhle. Lai mahzahs behrns wissu gudribu, bet lai ne dabbu ne kad atraddinatees no darba.

(Turplikkam wairak.)

Teesas fluddinashanas.

Israksts no Kuldigas Wirs-Pilskunga teesas rulsteem.

Geksch Edikt- un Konkurs-leetahm par tahm atlikku-schahm mantohm ta nelaika Disch-Esseres un Greses mahzitaja Eichwald.

Nospreests tanni 28tä Merz 1849.

Us pawehleschanu tahs Keiseriskas Majestet es scheit tohp sinnamu darrihts schis

S p r e e d u m s :

Par schibs teesas fluddinashanu ta dallischana spreeduma (Locations-Urtheil), kas no Kursemmes augstakas teesas Zelgawā irr spreesis un scheit atsuhitihs, eeksch mahzitaja Eichwald Konkurs-leetahm, tohp termins us 2tru Mei f. g. nolists, un schis spreediums no teem kuratereem us teesas wihsi wisseem teem, kam dalla pee tam irraib, irr sinnamu jadarra, un ka tas notizzis arri tai terminā jaapeerahd. 2

(L.S.) No teesas pusses.

(Appalschraksts tahs Kuldigas Wirs-Pilskunga teesas.

Wissas muischu un pagastu waldishanas teek zaur scho no Wahnas pagasta teesas lubgtas, jo eeksch wiinnu nowaddeem atrafahs tas pee scha pagasta peedrigs puissi Fahnis Kristap pa dehls Goß, kas bes passes opkahrt straiga un zaur to no rekruscheschuh lohsechanas isbehgt melle, tad gribbetu tahs zeenigas muischu un pagastu waldishanas to puissi ka arristantu schai pagasta teesai atsuhitihs. Wahna, tai 12tä April 1849. 2

(L.S.) Friedrich Friedrichsohn, pag. wezz.
(Mr. 39.) Fr. Th. Pieckert, teesas frihmeris.

Zittas fluddinashanas.

Zaur scho es wisseem peefalku, us manna wahrd neweeneyam ko us parradu doht, talabb ka es neko us parradu ne nemmu, nei arri bes makfas preeksch fewis ko leeku nemt. Zelgawā, April mehnesi 1849. 3

Johann Heinrich Günther.

Tee flauzamee lohpi Meijumuischā, no 100 lihds 150 flauzamahm gohwim, 3 werstes no Zelgawā, irr no Fahneem 1849 us arrenti dabbujami. Kam patihk schohs lohpus us arrenti nemt, lai peeteizahs pee Meijumuiscchos muischas waldishanas. 3

Bihlesmuiscchā — pee Dohbeles — ware mahjas us klausibu dabbuht. 3

B r i h w d r i k k e h t .

No juhrmassas-gubernias augstas waldishanas pusses: Hofrathe de la Croix.

No. 126.